

Asia: VN/34059/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi toisen asteen koulutuksen kehittämishankkeeseen liittyvistä säädösmuutoksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto toisen asteen koulutuksen kehittämishankkeeseen liittyvistä säädösmuutoksista.

Riihimäen-Hyvinkään kauppakamarin lausunnon pääkohdat:

Toisen asteen koulutuksen kehittäminen on tärkeää, mutta kehotamme kehittämään toisen asteen koulutusta ensisijaisesti toimintaan liittyvää sääntelyä keventämällä. Tässä yhteydessä on varmistettava, että muutosta edeltää riittävän kattava kokonaisnäkemys ammatillisen koulutuksen kehittämisen tarpeista.

Kehotamme palauttamaan ammatillisen koulutuksen kehittämishankkeeseen liittyvän rahoitusuudistuksen takaisin valmisteluun. Esitetty rahoitusuudistus ohjaa rahoitusta liikaa oppivelvollisten koulutukseen ja siten rapauttaa yli 20-vuotiaiden mahdollisuuksia kehittää osaamistaan. Tunnistetun kasvavan työvoimapulan aikana, muuntokoulutukset ja osaamisen ajantasaistaminen ovat merkittäviä ja kustannuksiltaan palautuvat kasvavana työllisyytenä ja sen myötä verotuloina.

Rahoitusjärjestelmän tulisi olla suorituksiin ja vaikuttavuuteen perustuva eli perusrahoituksen osuus saa olla korkeintaan 50 prosenttia kokonaisrahoituksesta. Edellytämme, että ministeriön pitä pystyä jatkossa tekemään vuosittaiset suoritepäätökset huomattavasti nykyistä aiemmin.

Riihimäen-Hyvinkään kauppakamari suhtautuu myönteisesti mahdollisuuteen laajentaa ammatillista perustutkintoa yli nykyisen 180 osaamispisteen. Esitetyt muutokset eivät saa missään tilanteessa heikentää ammatillisen perustutkinnon tosiasiallista jatko-opintokelpoisuutta.

Riihimäen-Hyvinkään kauppakamari pitää kannatettavana esitystä säätää kaksoistutkinnoista tarkemmin lukiolaissa sekä ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa. Esitämme, että

kaksoistutkinto-opiskelijoilla ammatillinen perustutkinto korvaisi yhden ylioppilaskokeen ja kirjoitettavien ylioppilaskokeiden määrä olisi viiden sijasta neljä.

Ehdotamme huomioimaan toisen asteen ammatillisten tutkintoja kehitettäessä, että määrärahojen pienetessä on tärkeää pystyä alueellisesti vaikuttamaan siihen, mihin määrärahat kohdennetaan. Rahoituksen tulee kohdentua alueellisesti vaikuttavuuden takaamiseksi.

Kehotamme ottamaan mukaan kehitystyön yhteyteen oppisopimusmallin. Muun muassa oppisopimukseen liittyvä työnantajaa velvoittava raportointi on jo nykyisellään käyttämisen este. Raportointia keventämällä nostettaisiin sen käytettävyyttä. Lisäksi työnantajalle maksettava koulutuskorvaus tulee vastata työssä oppimisen ohjauksesta aiheutuneisiin kustannuksiin. Tällöin oppisopimusopiskelijalle pystytään mahdollistamaan oikeus harjoitella tehtäviä, ilman että hänen edellytetään olevan heti tuottava työntekijä. Haasteista on nostettu esille ohjaamiseen kuluvan ajan lisäksi teoriaopintojen viemä aika sekä työpaikalla tapahtuvan että oppilaitoksessa oppimisen yhdistäminen. Kehotamme ottamaan oppisopimuskoulutuksen osaksi toiseen asteen kehittämisen mallia.

Toisen asteen koulutus tulisi olla koulutus, jolla lisätään osaamista, turvataan työllistymismahdollisuuksia ja mahdollistetaan hakeutuminen korkeakouluun jatko-opintoihin.

Yhdymme Keskuskauppakamarin lausuntoon ”Keskuskauppakamari esittää, että ammatillisen koulutuksen kehittämishankkeeseen liittyvä rahoitusuudistus pitäisi palauttaa valmisteluun eikä nyt esitettyjä säädösmuutoksia pitäisi viedä eteenpäin. Esimerkiksi nykyisen rahoitusmallin ohjausvaikutuksista ja kustannus seurannasta tarvitaan tarkempaa ja pitkäaikaisempaa seurantatietoa ennen uudistusten valmistelua.”

- Ammatillisen koulutuksen rahoitusta tulee tarkastella yhtenä kokonaisuutena.
- Koulutuksenjärjestäjän on voitava itse allokoida resurssinsa kulloisenkin tarpeen mukaan.
- Esitetty rahoitusuudistus ohjaa rahoitusta liikaa oppivelvollisten koulutukseen ja rapauttaisi yli 20-vuotiaiden mahdollisuuksia kehittää osaamistaan.
- Esityksessä rahoitusuudistuksen osana perusrahoituksen osuutta ollaan edelleen kasvattamassa suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksen kustannuksella.
- Vähintään puolet rahoituksesta pitää tulla suoritteiden ja vaikuttavuuden perusteella.
- Esitys ammatillisen koulutuksen rahoituksen uudistamisesta ei vastaa toisen asteen koulutuksen kehittämishankkeelle asettamis päätöksessä annettua toimeksiantoa.
- Rahoitusuudistus tulee tehdä yhtenä kokonaisuutena ja sen pitää selkeästi yksinkertaistaa rahoitusjärjestelmää vähentämällä rahoituslaskennassa käytettäviä kriteerejä ja painotuskertoimia.

Koemme, että toiminnanohjauksen pitäisi siirtyä kohti kevyempää ammatillisen koulutuksen sääntelyä. Tämä tarkoittaa muun muassa koulutusvastuiden, -määrien ja -kielien sääntelyn keventämistä siten, että alueilla koulutuksenjärjestäjät yhdessä elinkeinoelämän kanssa määrittelevät alueelliset tarpeet ja tavat näihin tarpeisiin vastaamiseksi.

Marja Heinimäki, toimitusjohtaja, Riihimäen-Hyvinkään kauppakamari

Heinimäki Marja-Liisa
Riihimäen-Hyvinkään kauppakamari